

Burg.		Secr.		Chef	
Te beh. door			bvo		
Ingek. Gem. Bedum		22 OKT. 2018 -36934			
B&W		tkn			
av		kop			

Aan de raden en colleges van Burgemeester en Wethouders van de Groninger gemeenten

Datum : 19 OKT. 2018
 Documentnr. : 2018-068.071/42/A.24
 Dossiernummer : K12331
 Behandeld door : D. Meijering-Klaren
 Telefoonnummer : (050) 316 4273
 Antwoord op :
 Bijlage : 1
 Onderwerp : Bestuurlijke organisatie: een stand van zaken (Opgaven, Rollen en Taken, gemeentelijke herindeling en Omgevingswet) en vooruitblik

Geachte raad, geacht college,

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van onze brief die heden aan Provinciale Staten is verstuurd en waarin wij ingaan op de ontwikkelingen met betrekking tot de bestuurlijke organisatie in onze provincie: een stand van zaken (Opgaven, Rollen en Taken, gemeentelijke herindeling en Omgevingswet) en vooruitblik.

Voor de inhoud verwijzen wij u kortheidshalve naar de bijgevoegde brief.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

 , voorzitter.
 , secretaris.

Aan Provinciale Staten

Datum : 19 OKT. 2018
Documentnr. : 2018-069.204/45/A.24
Dossiernummer : K12331
Behandeld door : D. Meijering-Klaren
Telefoonnummer : (050) 316 4273
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Bestuurlijke organisatie: een stand van zaken (Opgaven, Rollen en Taken, gemeentelijke herindeling en Omgevingswet) en vooruitblik

Geachte dames en heren,

Aanleiding

U ontvangt deze brief omdat wij hebben afgesproken uw Staten regelmatig te informeren over de stand van zaken met betrekking tot Opgaven, Rollen en Taken (ORT) en gemeentelijke herindeling.

Eerdere behandeling in PS

Bij brief van 12 december 2017 (2017-105.532/50/A.20) hebben wij u voor het laatst in kennis gesteld van de stand van zaken en het verdere proces met betrekking tot de bestuurlijke organisatie, het traject Opgaven, Rollen en Taken (afgekort ORT) en gemeentelijke herindeling in onze provincie. Over het traject ORT hebben wij uw Staten bovendien geïnformeerd met onze brief van 13 februari 2018 (2018-007955/7/A.20).

Rol en bevoegdheden PS in deze fase

Wij hebben toegezegd uw Staten steeds te informeren over de relevante ontwikkelingen met betrekking tot de bestuurlijke organisatie, het traject ORT en gemeentelijke herindeling in onze provincie. Met deze brief doen wij deze toezegging gestand. Hiermee kunt u uw controlerende rol uitoefenen.

Vervolg

In de voorliggende brief berichten wij u voor de laatste keer in deze Statenperiode over genoemde onderwerpen. Daarbij past naar onze mening een beschouwing van de bestuurlijke organisatie in onze provincie, die in een breder perspectief wordt geplaatst van de belangrijkste ontwikkelingen rondom het openbaar bestuur die wij waarnemen. Op basis daarvan zullen wij voor de toekomst aangeven welke stappen naar ons oordeel zouden moeten worden gezet op weg naar een krachtiger modern openbaar bestuur in onze provincie.

Extern betrokkenen

Extern betrokkenen zijn hierin de Groninger gemeenten en Vereniging Groninger gemeenten.

Nadere toelichting

6.1. Aanleiding en opzet

In het rapport 'Grenzeloos Gunnen' (28 februari 2013) is aangegeven dat het realiseren van een nieuwe bestuurlijke organisatie in de provincie Groningen met bestuurskrachtige, opgeschaalde gemeenten samen moet gaan met een verandering van de bestuurscultuur en met het anders inrichten van de taak- en rolverdeling tussen de provincie en Groninger gemeenten: "De provincie kan meer betekenis en positieve invloed hebben wanneer zij vanuit haar kerntaken strategisch positie kiest en daaraan vasthoudt [...]".

In de huidige Statenperiode zijn er met de gemeentelijke herindelingen forse stappen gezet op weg naar een nieuwe bestuurlijke organisatie. Ook is het gesprek op gang gekomen, zowel in de eigen organisatie als met de Groninger gemeenten, over de nieuwe bestuurlijke verhoudingen die daaruit zouden moeten volgen. Dit is het geval in het ORT-traject, maar ook in de voorziene herziening van de Omgevingsvisie in 2020 wordt de sturingsfilosofie geactualiseerd met inachtneming van de nieuwe bestuurlijke verhoudingen. De actuele transitie van het bestuurlijk speelveld in onze provincie en maatschappelijke ontwikkelingen die nopen tot veranderingen in het openbaar bestuur als zodanig, bieden de nodige uitdagingen voor de volgende Statenperiode op weg naar het vormgeven van krachtiger modern openbaar bestuur in onze provincie.

In deze laatste brief aan uw Staten in deze bestuursperiode over de stand van zaken van de bestuurlijke organisatie in onze provincie zullen we op al deze ontwikkelingen ingaan. In paragraaf 6.2 zal eerst kort worden ingegaan op de stand van zaken van het traject ORT. In paragraaf 6.3 zal de stand van zaken ten aanzien van de gemeentelijke herindelingen worden beschreven. Paragraaf 6.4 behandelt de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet, vanwege de nauwe samenhang met veranderende rollen en taken, en de bestuurlijke opschaling in onze provincie. Tot slot worden in paragraaf 6.5 de ontwikkelingen in onze provincie die zich richten op het vernieuwen van de bestuurlijke organisatie in een breder perspectief geplaatst: eerst worden enkele (maatschappelijke) ontwikkelingen beschreven die zich in en rondom het openbaar bestuur manifesteren (paragraaf 6.5.1). Vervolgens zullen wij ingaan op de betekenis daarvan voor de toekomstige rolname van de provincie Groningen op weg naar een verdere versterking van het openbaar bestuur in onze provincie (6.5.2).

6.2 Opgaven, rollen en taken

Op 13 februari 2018 hebben wij uw Staten de voortgangsrapportage van de stuurgroep ORT van 1 februari 2018 toegezonden (2018-007955/7/A.20). Daarin zijn de verschillende fases van het gevolgde proces beschreven en bent u geïnformeerd over de tweede fase van het traject. Korthedshalve verwijzen wij u hiervoor graag naar de inhoud van deze rapportage.

De stuurgroep ORT heeft het bureau Lysias gevraagd een evaluatie te maken van het ORT-traject en met aanbevelingen ten aanzien van het vervolg te komen. Zodra deze evaluatie beschikbaar is, zullen we uw Staten daarover separaat informeren.

6.3 Gemeentelijke herindeling

Hieronder geven wij een overzicht van de stand van zaken van de gemeentelijke herindelingen sinds onze brief van 12 december 2017.

6.3.1 Stand van zaken

Herindelingen per 1-1-2019

De Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal hebben op 24 april 2018 respectievelijk 10 juli 2018 ingestemd met de wetsvoorstellen tot vorming van de nieuwe gemeenten Groningen (gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer), Het Hogeland (gemeenten Bedum, De Marne, Eemsum en Winsum) en Westerkwartier (gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn) per 1 januari 2019. Op deze datum vindt tevens een wijziging van de grenzen plaats tussen de op te heffen gemeenten Winsum en Zuidhorn, waarbij het gebied van de plaatsen Ezinge, Garnwerd en Ferwerd, thans behorende tot de gemeente Winsum, overgaat naar de nieuwe gemeente Westerkwartier. Daarmee komt het aantal Groninger gemeenten per 1 januari 2019 op 12.

Bij besluit van 15 augustus 2018 hebben wij de beschrijving van de grenzen van de drie nieuw te vormen gemeenten vastgesteld en deze besluiten zijn op 17 augustus 2018 gepubliceerd (Provinciaal Blad 2018, nr. 6166). Op 21 november 2018 vinden de herindelingsverkiezingen plaats. Het aantal raadsleden van de nieuw te

vormen gemeenten Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier hebben wij, op grond van het inwonertal, bepaald op 45, 29 onderscheidenlijk 33.

Delfzijl, Appingedam en Loppersum (DAL)

In onze brief van 12 december 2017 hebben wij u geïnformeerd dat de drie betrokken raden, als richtinggevende uitspraak, de intentie hebben uitgesproken tot een herindeling van de DAL-gemeenten, waarbij in het raadsbesluit van de gemeente Appingedam als beoogde herindelingsdatum "uiterlijk per 1 januari 2021" wordt genoemd. De drie raden hadden tevens de colleges de opdracht gegeven om de voorbereidingen ter hand te nemen. Dit is door de drie colleges voortvarend opgepakt en op 9 januari 2018 hebben zij elkaar gevonden in een gelijkluidend raadsvoorstel met 1 januari 2021 als beoogde herindelingsdatum, waarmee de drie raden eind januari 2018 hebben ingestemd.

Op 11 september jl. hebben de drie colleges het 'Plan van Aanpak Herindeling DAL-gemeenten' vastgesteld, waarmee de raden van de gemeenten Loppersum (27 september jl.), Delfzijl en Appingedam (29 september jl.) hebben ingestemd. De raadsklankbordgroep DAL heeft op 19 september jl. de heer M.A.P. Michels, burgemeester van de gemeente Winsum, aangewezen als externe voorzitter van de raadsklankbordgroep. Eind van dit jaar zullen de drie raden worden voorgesteld om het herindelingsontwerp vast te stellen.

Pekela, Stadskanaal en Veendam

In de afgelopen periode heeft binnen dit cluster een nadere oriëntatie op de bestuurlijke toekomst plaatsgevonden. Wij hebben daaraan bewust ruimte gegeven. We zullen het gesprek met de gemeenten hierover vervolgen, zodra er meer duidelijkheid is over de uitkomst en het proces desgewenst verder faciliteren.

6.3.2 Conclusie

Met de vorming van de nieuwe gemeenten Midden-Groningen en Westerwolde per 1 januari 2018 en de toekomstige nieuwe gemeenten Groningen, Het Hogeland en Westerkwartier per 1 januari 2019 zijn in deze Statenperiode betekenisvolle stappen gezet naar een nieuwe bestuurlijke organisatie in onze provincie. Naar verwachting fuseren de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum per 1 januari 2021. Daarmee wordt een belangrijke doelstelling in het collegeprogramma 2015-2019 - het bevorderen van de totstandkoming van toekomstbestendig bestuurskrachtige gemeenten - in overwegende mate gerealiseerd.

6.4 Omgevingswet

Bij brief van 13 september 2016 (2016-52.781/37/A.18, PPM) en daarna bij verschillende begrotingsstukken hebben wij u geïnformeerd over de komende Omgevingswet. De wet treedt volgens de planning per 1 januari 2021 in werking. De provincie dient te beschikken over beleidsdocumenten die aan de wet voldoen. En zij moet in staat zijn om de dienstverlening, zoals vergunningverlening, toezicht en handhaving, uit te voeren conform de eisen die de wet stelt. De vanuit de wet gestelde eisen sluiten goed aan op de uitgangspunten en kernbegrippen die van het provinciale beleid gevraagd worden: vertrouwen, samenwerking, ruimte voor initiatieven, open houding. Wij beschouwen de wet daarom als een extra steun in de rug om dit te realiseren.

De in 2016 door u vastgestelde Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening zijn al sterk geïnspireerd door de Omgevingswet. Een herziening is voorzien voor 2020, zodat ze volledig aan de wet voldoen. Het ligt in ons voornemen om hiervoor de komende maanden voorbereidende werkzaamheden te verrichten, zodat vanaf medio 2019 tot eind 2020 de feitelijke herziening ter hand kan worden genomen. Deze herziening heeft uiteraard belangrijke inhoudelijke componenten die te maken hebben met actuele ontwikkelingen bij opgaven en beleid. Als voorbeelden noemen wij hier verwerking van de komende Nationale Omgevingsvisie, ruimtelijke adaptatie en energietransitie mede in relatie tot de Klimaatwet.

Daarnaast vraagt de digitalisering, die de wet met zich meebrengt, aandacht. Over de landelijke voorziening die hiervoor moet komen, is nog veel onduidelijk. Maar wij zijn er van overtuigd dat een belangrijke basis voor het beoogde effect van de digitalisering, namelijk een gelijke informatiepositie van alle betrokkenen, juist ook in de regio moet liggen. Daarover zoeken wij ook op dit vlak actief de samenwerking met de ketenpartners in het gebied. Wij zien een nauwe samenhang met de door u vastgestelde Informatiestrategie en willen hier zo veel mogelijk synergie realiseren. Aspecten als gebruik van open data, ketensamenwerking en standaardisering zijn hier, net zoals voor onderwerpen die buiten de ruimtelijke opgaven vallen, van belang.

Het vraagstuk van veranderende rollen en taken is in het kader van de Omgevingswet relevant, vooral in samenhang met het proces van gemeentelijke herindeling. Zowel de uitgangspunten van de Omgevingswet als de grotere bestuurskracht van opgeschaalde gemeenten zijn aanleiding om stil te staan bij de gezamenlijke opgaven en hoe die in de provinciale beleidsstukken worden uitgewerkt, alsook bij de sturingsfilosofie die de

provincie hanteert. De huidige Omgevingsvisie besteedt hier nadrukkelijk aandacht aan. Ze onderscheidt een viertal sturingsinstrumenten: loslaten, faciliteren en stimuleren, regisseren en reguleren. Bij de voorbereiding van de visie in 2016 hebben wij hier al veel aandacht aan besteed. Ook is de verordening toen al op een aantal punten aangepast. Belangrijke vraag zal zijn of de nu gekozen mix van sturingsinstrumenten met de daarbij behorende doorwerking in de Omgevingsverordening nog volledig passend is in een nieuwe situatie met opgeschaalde gemeenten. Tevens is de vraag aan de orde of hierbij de beoogde gezamenlijke focus op gemeenschappelijke opgaven voldoende accent krijgt. Wij willen het gesprek hierover tijdig starten en vinden het passend om dit vanuit vertrouwen samen met de ketenpartners en andere stakeholders te doen. Tegelijkertijd zijn wij ons ervan bewust dat het ook intern belangrijke implicaties heeft, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

De Omgevingswet zelf zal maar in beperkte mate leiden tot verschuiving van taken tussen provincie en gemeenten. Meest in het oog springend zijn de beleidsvelden bodem en ontgrondingen, waarbij taken overgaan naar gemeenten. Aan een warme overdracht hiervan wordt al gewerkt. In het licht van bovenstaande werken wij actief met de gemeenten en de andere partners in de regio samen om te bereiken dat we als samenwerkende overheden straks in staat zijn om de wet goed uit te voeren.

6.5 Openbaar bestuur in veranderende samenleving

In deze paragraaf schetsen wij eerst enkele (maatschappelijke) ontwikkelingen en waarnemingen in het openbaar bestuur in ons land (paragraaf 6.5.1). Vervolgens gaan wij in op de betekenis daarvan voor de rolopvatting, werkwijze en organisatie van de Provincie Groningen op weg naar een verdere doorontwikkeling van modern bestuur in onze provincie (paragraaf 6.5.2).

6.5.1 Ontwikkelingen en waarnemingen

Er zijn enkele (maatschappelijke) ontwikkelingen en waarnemingen die van invloed zijn op de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur in ons land. Zonder te pretenderen uitputtend te zijn, noemen wij een aantal belangrijke: de verdergaande netwerksamenleving, de veranderende betekenis van regio's en de verandering van democratie en bestuur¹.

Netwerksamenleving vraagt netwerksturing

De overheid bepaalt al lang niet meer alleen zelf de oplossing van maatschappelijke opgaven (agendasetting). Zij kan niet alles en zij kan het niet alleen. Overheden zijn steeds meer onderdeel van telkens verschillende netwerken: ook burgers, maatschappelijke organisaties, private partijen en kennisinstellingen willen verantwoordelijkheid nemen voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De samenleving vraagt van overheden een andere rol en aanpak, zonder dat daarbij op voorhand posities en bevoegdheden worden geclaimd (vanuit 'domein-denken'). De overheid is daarmee meer onderdeel geworden van de samenleving dan dat zij daar van buitenaf of bovenaf sturing aan geeft.

Uit deze waarneming vloeit voort dat niet bestuurlijke structuren of formele posities het belangrijkste zijn, maar de *toegevoegde waarde* die overheden kunnen leveren aan de samenwerking. De bestuurlijke rolopvatting en processen dienen bij te dragen aan het organiserend en probleemoplossend vermogen van netwerken. Overheden werken in deze netwerken samen, maar wel op eigen initiatief, vanuit een rol die passend is bij de opgave en bijdraagt aan het beste resultaat. Dat kan zijn als verbinder, (mede-)financier, regisseur, expert of initiator. Dergelijke rollen kunnen gedurende de realisatie van een opgave variëren of ten aanzien van één opgave gelijktijdig worden vervuld. De meerwaarde van overheden ligt niet langer in hiërarchische sturing en niet alleen in netwerksamenwerking, maar in *netwerksturing*. Bij netwerksturing opereren overheden in gezamenlijkheid en integraal in de aanpak van maatschappelijke opgaven, vanuit toegevoegde waarde/complementariteit. Gezamenlijkheid en integraliteit zijn daarom ook belangrijke uitgangspunten bij de Omgevingswet en het Interbestuurlijk Programma (IBP). Eén van de opgaven van het IBP is 'goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving'.

Veranderende betekenis van regio's

Er is steeds meer erkenning voor het feit dat maatschappelijke vraagstukken (zoals op het terrein van arbeid, mobiliteit, economie, veiligheid, natuur) zich manifesteren op regionale schaal. Op dat niveau dienen dan ook oplossingen worden gevonden door de overheid en andere maatschappelijke partijen. Als gevolg van decentralisaties zijn taken en bevoegdheden meer komen te liggen op het schaalniveau waar de opgaven zich

¹ Niet behandeld worden bijvoorbeeld de "ing"-ontwikkelingen als digitalisering, robotisering, globalisering, urbanisering, individualisering, enzovoorts. Deze zijn niet minder van belang, maar zijn van zeer algemene aard en geven vooral vorm aan de samenleving. Daarmee zijn zij vooral indirect van invloed op de werking van het openbaar bestuur.

primair manifesteren. Tegelijkertijd houden maatschappelijke vraagstukken zich echter vaak niet aan de ordening en de schaal van de bestuurlijke organisatie. Evenmin vallen functioneel samenhangende gebieden doorgaans samen met de grenzen van gemeenten en provincies. Ook deze constatering leidt tot een noodzaak en toename van samenwerkingsarrangementen, ook over provinciegrenzen heen zoals de noordelijke samenwerking. Daarom worden door de rijksoverheid ook nieuwe vormen van gebiedsgerichte aanpak gestimuleerd en beproefd, denk bijvoorbeeld aan de zogeheten 'City Deals' en de regiodeals tussen het Rijk en decentrale overheden.

Door de toename van de onderlinge verwevenheid en wederzijdse afhankelijkheid tussen overheden, is de kwaliteit van interbestuurlijke verhoudingen in belangrijke mate bepalend geworden voor de kwaliteit van het openbaar bestuur. Dit wordt door de Raad van State aangeduid als 'stelselverantwoordelijkheid'²: ieder van de betrokken overheden draagt medeverantwoordelijkheid voor het stelsel als geheel en elke overheid kan daarop worden aangesproken.

Democratie en bestuur in verandering

Regelmatig klinken er geluiden dat er een groot vertrouwen is in de democratie, maar een afnemend vertrouwen in de politiek³. Dit wordt mede veroorzaakt door een spanningsveld tussen de netwerksamenleving (zie ook hierboven) enerzijds en de inrichting van onze representatieve democratie anderzijds. In een netwerk zijn de actoren meer en meer wederzijds afhankelijk, gelijkwaardig en kunnen niet hun wil aan elkaar opleggen. Dit roept allerlei dilemma's op: wat is de rol van volksvertegenwoordigende organen als burgers en samenleving gevraagd worden zelf meer individuele en maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen voor zaken die er toe doen? Hoe ver kan de volksvertegenwoordiging dan gaan in haar kaderstelling? Wie controleert zij als het dagelijks bestuursorgaan zelf niet meer (alleen) aan de knoppen zit of als sprake is van een breed gedragen uitkomst in een interactief beleidsproces met andere partners?

Vanuit de rijksoverheid is in samenwerking met de VNG het programma 'Democratie in Actie' opgesteld om de gemeenten te helpen bij dergelijke democratische vraagstukken en om de lokale democratie en het lokaal bestuur te versterken⁴. Deze dilemma's beperken zich echter niet tot het lokale niveau: ook op provinciaal niveau is het thema relevant en actueel, mede in het licht van de Provinciale Statenverkiezingen in 2019.

6.5.2 Betekenis voor de doorontwikkeling van modern openbaar bestuur in de provincie Groningen

Voorname ontwikkelingen en waarnemingen vragen om het doordenken van de consequenties voor de rolopvatting, werkwijze en organisatie van de provincie Groningen in de komende jaren. Dit in de context van de bestuurlijke opschaling van de meeste Groninger gemeenten en in het licht van de oorspronkelijke constatering in het advies 'Grenzeloos Gunnen' dat de provincie Groningen in de samenwerking en de onderlinge verhoudingen de complementaire rol nog onvoldoende gevonden heeft.

Zoals ook in 'Grenzeloos Gunnen' is aangegeven, kan de provincie meer betekenis en positieve invloed hebben wanneer zij vanuit haar kerntaken strategisch positie kiest en daaraan vasthoudt ten gunste van haar kerntaken. Dat betekent ook een erkenning van de rol en positie van gemeenten als eerste overheid en daarmee een herijking van de positie van onze provincie, waarbij zij haar rol kiest passend bij de situatie en het onderwerp dat zich voordoet.

De in het vorige hoofdstuk geschetste ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken in onze provincie vragen om het urgent en adequaat inrichten van een bestuur gericht op samenwerken vanuit complementariteit, in steeds weer verschillende netwerken die zich steeds op andere schalen manifesteren. Modern openbaar bestuur die kansen daadkrachtig benut en de aanpak van maatschappelijke opgaven effectief realiseert. Vanzelfsprekend heeft de provincie eigen verantwoordelijkheden en taken. Maar de kracht en meerwaarde van de provincie zou vooral moeten liggen in het bevorderen van de samenwerking vanuit de rol als 'gebiedsregisseur'. Omgevingsmanagement is daarom van toenemend belang. De provincie is zeer dikwijls niet zelf uitvoerder, maar heeft wel de verantwoordelijkheid dat gebieds- en themagerichte opgaven samen met de andere partners worden gerealiseerd. Zij is daarvoor afhankelijk van andere partners in het netwerk. Dit heeft ook betekenis voor de zeven provinciale beleidsvelden⁵ en het Nationaal Programma Groningen 2040 en de

² Raad van State, *Vierde periodieke beschouwing "En nu verder!"*, 30 september 2016.

³ Zie bijvoorbeeld: Sociaal Cultureel Planbureau, *Meer democratie, minder politiek?*, 2 oktober 2015 en *De Sociale Staat van Nederland 2018*, 11 september 2018.

⁴ Brief minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 5 juli 2018, 'Plan van Aanpak Versterking Lokale Democratie en Bestuur' (2018-0000584190).

⁵ IPO, *Kompas 2020*. De zeven provinciale beleidsvelden zijn: 1. duurzame ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer; 2. milieu, energie en klimaat; 3. vitaal platteland, natuurbeheer en ontwikkeling natuurgebieden; 4. regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer; 5. regionale economie;

daarvan afgeleide hoofdoopgaven (zoals economie en arbeidsmarkt, krimp en vergrijzing, en tegelijk sterke groei van de stad, energietransitie en klimaatadaptatie), programma's en projecten, die (nog meer) in onderlinge samenhang gebracht en toegesneden moeten worden op vraagstukken in de regio's in onze provincie. Een gedachte die de moeite waard is verder te verkennen, en waarmee in andere provincies goede ervaringen zijn opgedaan, is het werken met (strategische) gebiedsregisseurs.

De Omgevingswet biedt een extra katalysator om de gezamenlijke en integrale aanpak van vraagstukken samen met andere partijen te versterken. Belangrijker dan wijziging van taken is daarbij de *rolontwikkeling*: deze wet vraagt om maatschappelijke initiatieven uitdrukkelijk vanuit een "ja, mits"-houding te benaderen. Omdat in veel gevallen meerdere overheden betrokken zullen zijn, stelt dit tevens eisen aan de *kwaliteit van samenwerking* tussen overheden.

De provincie is vanuit haar kerntaak 'kwaliteit van het openbaar bestuur' bij uitstek de bestuurslaag die verantwoordelijk is voor de sturing op een effectief samenspel tussen de verschillende bestuurlijke en maatschappelijke partijen in de regio(s). Dergelijke netwerksturing stelt andere eisen aan politiek, bestuur en medewerkers en vergt andere competenties, zoals omgevingsbewustzijn, het actief en continu maken van verbindingen met de samenleving en adaptief vermogen/flexibiliteit. Het gaat niet langer om sturing en controle op wat de provincie *zelf* wil bereiken en wat daaraan haar precieze bijdrage is geweest, maar op het - gezamenlijk bereikte - maatschappelijk effect van inspanningen.

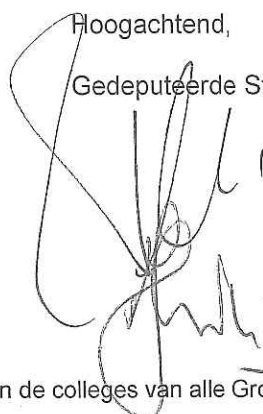

Met een vloeiend samenspel tussen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie, ieder vanuit zijn eigen rol maar vanuit dezelfde gedachte, kan de provincie als middenbestuur toegevoegde waarde leveren aan de gezamenlijke oplossing van maatschappelijke opgaven. Het is daarom noodzakelijk dat de geschetste ontwikkelingsrichting brede weerklank vindt binnen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie in onze provincie en dat zij hierin samen optrekken. Wij kunnen een vernieuwde vorm van besturen niet alleen bepalen. Wij hebben uw Staten daarbij nodig en gaan dan ook graag met u in gesprek over de wijze waarop wij de provincie en elkaar kunnen versterken in onze verschillende rollen en taken.

De eerder geschetste vraagstukken en dilemma's rondom lokale democratie en bestuur in een veranderende (netwerk-)samenleving beperken zich niet tot het gemeentelijke niveau, maar raken nadrukkelijk ook aan de rol van Provinciale Staten. De dilemma's, vraagstukken en oplossingsrichtingen in het programma 'Democratie in Actie' kunnen daarbij ter inspiratie dienen en desgewenst zijn wij graag bereid uw Staten in de komende tijd bij het nadenken over deze vraagstukken te ondersteunen.

Afsluitend

In de huidige Statenperiode zijn er goede stappen gezet op weg naar een nieuwe bestuurlijke inrichting. Het gesprek over de nieuwe bestuurlijke verhoudingen die daaruit zouden moeten volgen, is - zowel in de eigen organisatie als met gemeenten - op gang gekomen en dient actief voortgezet te worden. Want wij zijn er nog niet! In het licht van de impact van de veranderende maatschappelijke en bestuurlijke verhoudingen, kan een externe reflectie op de noodzakelijke stappen voor de doorontwikkeling naar krachtig modern openbaar bestuur in onze provincie behulpzaam zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Groningen:
 , voorzitter.
 , secretaris.

Een afschrift van deze brief is verstuurd naar de raden en de colleges van alle Groninger gemeenten en aan het dagelijks bestuur van de VGG.